

KOGNUS
Kompetens genom
Nätverkan Utbildning Samverkan

Avslutningskonferens
29 maj 2013
Konstakademin

**Kognus - ett länsövergripande
samarbetsprojekt 2009-2012**

- Stockholms Läns Landsting
 - Norra Stockholms psykiatri (projektägare)
 - Transkulturellt Centrum
- Kommuner & stadsdelsförvaltningar
 - Huddinge, Botkyrka, Värmdö, Tyresö, Järfälla och Sundbyberg kommun
 - Farsta, Bromma och Hässelby-Vällingby sdf
- Enheten för hemlösa Stockholm
- Jobbtorg Stockholm och Kravmärkt Yrkesroll
- Intresseföreningar
 - Svenska Psykiatriföreningen för Skötare
 - Autism- och Aspergerförbundet
 - Riksförbundet Attention
 - Svenska OCD-förbundet Ananke
 - RFHL, Föreningen Balans, IFS/Steg för steg Stockholmsdistrikt, FUB Stockholmslän, NSPH och SLAN (Sveriges Landsråd för Alkohol- & Narkotikafrågor).

KOGNUS

- Mellan 2009-2012 har ca 2800 (samt ca 1000 till på distans) yrkesverksamma personer i området psykisk funktionsnedsättning erbjudits utbildning utifrån ett "inifrånperspektiv", dvs. om personens egna upplevelser av sin omvärld och sina svårigheter

Utvecklat och förmedlat utbildningsmaterial

- Boendestödsfilmen
 - engelsk och svensk version
- Boendestödsboken
 - Pdf, engelsk version på www.kognus.se
- BOS - Skattningskala för Arbetsförmedlingen
 - www.kognus.se
- Kollegiehandledning
- Nidoterapi - Att anpassa omgivningen till patienten
 - Studentlitteratur

program

- 14.00 – 14.05 Inledning
- 14.05 – 14.25 Regeringens handlingsplan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa, särskilt gällande utbildning för baspersonal
Anders Printz Socialdepartementet
- 14.25 – 14.50 Projektet Kognus och dess spin-off effekter presenteras samt sammanställning av utvärderingen
Susanne Bejerot Norra Stockholms psykiatri
- 14.50 – 15.00 Kognus kollegiehandledarmodell
Ann Lindgren Norra Stockholms psykiatri
- 15.00 – 15.25 Diskussion om framtidens utbildning
Ingrid Borin Svenska psykiatriföreningen för skötare, **Eva Mårtensson** Samverkansansvarig FK Malmö, **Elisabeth Pousette** NSPH, **Anders Printz** Socialdepartementet, **Susanne Bejerot** och **Ann Lindgren** Kognus
- 15.25 – 15.50 Förfriskningar (Boendestödsfilmen (20 min) visas i pausen)
- 15.50 – 16.00 Consensio, ett EU-finansierat utbildningsprojekt med Försäkringskassan i Stockholms län som huvudägare
Karin Jansson & Ida Melin Försäkringskassan
- 16.00 – 17.00 Nidoterapi – att anpassa omgivningen till patienten
Peter Tyrer, professor i socialpsykiatri vid Imperial College, London och huvudredaktör för British Journal of Psychiatry (föreläsningen ges på engelska)

Susanne Bejerot
Docent, överläkare,
projektledare Kognus

Utbildning och De yrkesverksamma

- För 19 år sedan lades de nationella utbildningarna till mentalskötare och till vårdare för personer med utvecklingsstörning ned.
- Hur många jobbar som skötare eller vårdare utanför den somatiska vården idag?
 - I Stockholm ca 45 000
 - I hela Sverige ca 220 000
 - Gissningsvisa arbetar minst 1/3 direkt med personer med psykisk funktionsnedsättning

Referens: SCB kod 5133 och 5134, SCB, 2010

Vår oro

- De svårast sjuka har lägst utbildad personal
 - Många olika diagnoser hos de sjukaste
 - I genomsnitt 6 vid autismspektrumtillstånd
- Psykiatriska patienter med svåra problem kommer aldrig att bli färdigvårdade
 - Återhämtningsretorik, glada budskap
- Personal och chefer förstår inte alltid ens hur begränsad deras kunskap är
 - delvis en kommunaliseringens effekt
 - tidsbrist
- Framtida A och B lag för dem som har råd att köpa god vård
 - Vill vi ha det?

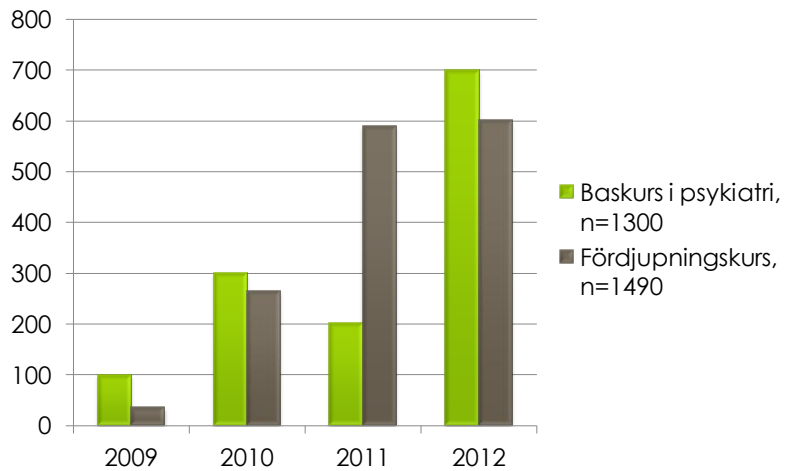
Vår grundidé

- Kostnadseffektiv utbildning som säljer sig själv
- Intressant utbildning
- Relevant utbildning för deltagarnas arbetsuppgifter och arbetsituation
- Möjlig att kombinera med arbete
- Möjliggöra möten och samtal med kollegor över professions- och arbetsplatsgränser
- Skaka om

Vilka kurser skapade vi i Kognus?

- Baskurs i psykiatri – 18 halvdagar
 - Videosända till Malmö, Mölnlycke, Skellefteå
- Fördjupningskurser – 8 halvdagar
 - ADHD/autismspektrum
 - Utvecklingsstörningstörning med och utan autism
 - Psykosjukdomar
 - Beroendesjukdomar
 - Depression/ångesttillstånd
 - Metodkurs
 - Skolkurs
- Extrakurser
 - Kurser om tvångssyndrom via OCD förbundet Ananke
 - Chefskurser om ADHD (3/4 dag)

Anmälda antal deltagare

Hoppat av?

- Nä!
- 86% av alla anmälda till **baskursen** har fullgod närvaro
- 70% av alla anmälda till **fördjupningskursen** har fullgod närvaro

Har folk varit nöjda?

- Japp!
 - 99% av deltagarna i **baskursen** kan rekommendera kursen till kollegor
 - 98% av deltagarna i **fördjupningskurserna** kan rekommendera kursen till kollegor

(genomsnitt 2011 och 2012)

Betyg på kurserna (1-5)

- Baskurs i psykiatri 4,3
- Fördjupningskurserna 4,2
- 90% tycker att kurserna inneburit att de arbetar på ett bättre sätt

N=935

Förutsättningen för att kunna arbeta på ett bättre sätt – Ett biopsykosocialt bemötande

- psykisk sjukdom och funktionsnedsättning främst har en **biologisk grund**
- psykisk sjukdom och funktionsnedsättning alltid får **sociala konsekvenser**
- värdig vård, stöd och omsorg förutsätter god **inlevelseförmåga**
- **bemötandet måste anpassas** till mottagarens förutsättningar

Framgångsfaktorer för Kognus

- Bra föreläsare och relevanta föreläsningar
- Enkel (och ful) hemsida
 - Föreläsningskopior laddas ned i samband med utvärdering
- Närvarokontroll
- Prov

Diplom = klarat provet och varit där

- 53% av deltagarna på **baskursen** (n=600) har klarat skriftligt slutprov
- 56% av deltagarna på **fördjupningskurserna** (n=580) har klarat skriftligt slutprov
 - (att jämföra med online kurser!)

Vilka fler framgångsfaktorer

- Korta beslutsvägar
 - Möjligt att ändra kursernas inriktning
- Stöd från styrgruppen
- Samarbete med brukarorganisationerna
- Mötet med brukaren/klienten
- Lyhördhet för och respektfullhet gentemot deltagarna

Vilka var då våra kursdeltagare?

- 80% kvinnor
- Åldersfördelning: majoriteten är över 46 år
 - 19% är under 35 år
 - 24% är 36-45 år
 - 37% är 46-55 år
 - 20% är över 55 år
- 91% har gymnasiekompetens (n=868)
- 79% har svenska som modersmål
- 29% saknar formell vårdutbildning

N=1546

Vad mer vet vi om dem?

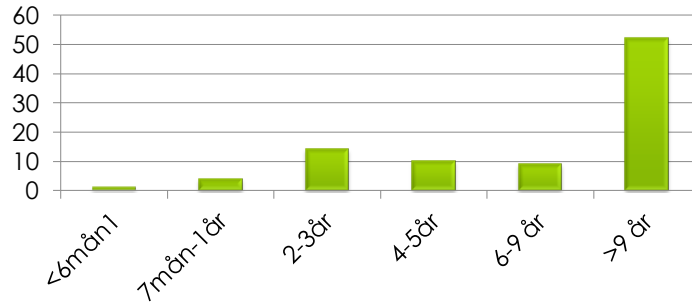
- 49% arbetar mot omsorg, boende, daglig verksamhet
- 11% kommunal sysselsättning mot arbete
- 14% arbetsförmedling
- 15% psykiatrisk vård
- 4% skola

- Endast 23% arbetar för privata företag

N=1546

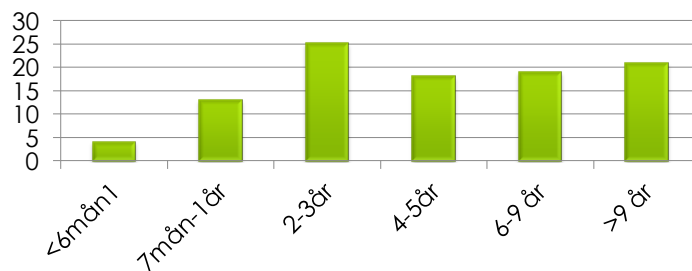
Purungar i yrket?

Jag arbetar inom yrket sedan

äventyrare?

Jag har arbetat på min nuvarande arbetsplats

N=977

Känslor inför arbetet

- Vad har du för känslor när du är på väg till arbetet?
 - 28% känner sig mycket bra till mods
 - 55% kände sig OK till mods

Deltagarnas arbetssituation

- Har ni haft konflikter i arbetsgruppen de senaste 6 mån kring hur ni skall förhålla er till en klient
 - 53% har i stort sett inga problem
- Upplever du att din chef är kunnig gällande psykiska funktionsnedsättningar/sjukdomar?
 - 48% instämmer till stor del eller helt och hållet
- Tar din chef dina synpunkter på allvar?
 - 66% instämmer till stor del eller helt och hållet

Hur har klienten det?

Upplever du att du har tillräckligt med
tid för dina klienter?

- stämmer helt eller delvis 43%
- varken eller 36%
- stämmer inte 20%

Får dina klienter tillräcklig praktisk hjälp
i vardagen?

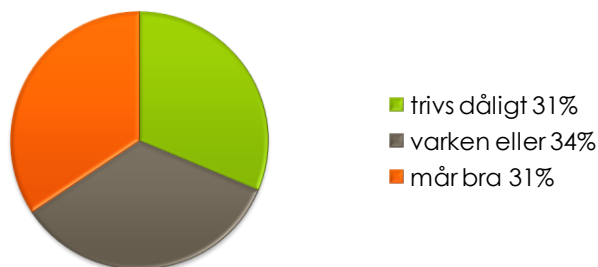

- stämmer helt eller delvis 39%
- varken eller 46%
- stämmer inte 14%

N=442

Men hur mår klienten då?

Hur tycker du på det hela taget, att dina klienter verkar trivas med sin tillvaro?

N=433

En framtida utbildning behövs

- Bör vara kopplad till verksamheters behov
 - Inte alltför standardiserat
- Nationella och internationella forskningsläget
 - Uppdaterade och välutbildade lärare
- Brukarens/patientens behov (och närstående) och synpunkter i större beaktande
 - inom rimliga ekonomiska gränser
 - psykiatrisk funktionsnedsättning och sjukdom kostar redan nu ca 75 miljarder kronor per år

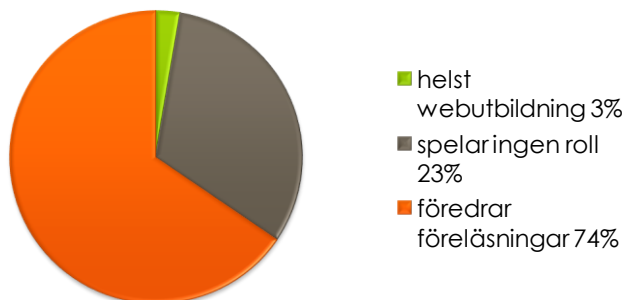
Vår vision för framtida utbildningar

Att yrkesverksamma och studenter utbildas på ett likartat sett

- **Videosändningar** till grupper ute i landet och samlas
 - Ansvarig lokal "lärare" / handledare på plats
 - Skapa möten och möjlighet till att utbyta information, och att ställa frågor till föreläsaren
- **Stomme** till utbildning som kan byggas på:
 - Folkhögskolor/universitet beroende på målgrupp
 - Inläsningsmaterial beroende på målgrupp
 - Föreläsningar i samlad grupp men diskussionsplattform och övrig utbildning kan ske på distans på webben
- **Kompetenstrappa**
 - Ge möjlighet meritera sig och få större inflytande/lön
 - Kollegiehandledning
 - Nidoterapeut till KAS teamet på Norra Stockholms psykiatri?

Och slutligen - hade en webbutbildning varit att föredra?

webbaserad utbildning?

Stort TACK till Socialstyrelsen som möjliggjorde Kognus!

- och tack Consensio som driver våra kurser 2013-2014

handledning

- Har ni skrivna instruktioner gällande klienterna för nyligen anställda/timvikarier?
 - 58% svarar ja
- Har ni regelbunden handledning och i så fall hur ofta?
- Nästan hälften saknar handledning!
 - 44% har 1 gång per år eller aldrig
 - 43% har en gång per månad :)